

БІЛЬШІСТЬ – МЕНШІСТЬ В ІСТОРІЇ

HP.04

Чи завжди в історії суспільна більшість і суспільна меншість були незмінними категоріями?

ВИХОВНА МЕТА: сформувати в учнів уявлення про відносність соціального поділу на більшість та меншість.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ: робота в групах, обговорення, урок історії.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: більшість, меншість, геноцид, депортациі населення та інші терміни, що відповідають певній історичній події.

15- 17 років

15–30 хв

Якщо проаналізувати сучасну суспільну мозаїку в Україні загалом чи окремому регіоні, певному населеному пункті, на окремій вулиці чи у багатоповерховому будинку, то можна констатувати що, наприклад, в цьому місці проживає більшість етнічних українців чи етнічних росіян, православних чи греко-католиків, україномовних чи російськомовних людей тощо. Однак якщо проаналізувати соціальний звір в тому самому місці, але в інший історичний період, то чи буде він таким самим? Якщо ні, то чому відбулися ці зміни?

КРОК 1. Учні об'єднуються в міні-групи та обирають певний регіон, населений пункт, вулицю чи будинок.

КРОК 2. Учасники кожної групи отримують таблицю, яку мають заповнити відповідно до обраної тематики. На допомогу школярам даються готові зразки (Приклад-1, Приклад-2).

КРОК 3. Після заповнення таблиці учні здійснюють порівняльний аналіз розвитку соціуму та визначають причини соціально-демографічних змін.

Коментарі: Вчитель може разом зі школярами здійснити порівняльний аналіз етнічного, релігійного та соціального складу населення на прикладі учнів школи, мешканців вулиці чи окремого будинку. Робота з таблицями може бути запропонована як домашнє завдання.

Хто? →				
Де? ↓	Колись (вказати період)		Тепер	
	більшість	меншість	більшість	меншість
Чому? →				

Приклад-1

Хто? →	<i>Християнство – інші релігії</i>			
Де? ↓	Колись (вказати період) <i>I ст. н.е</i>		Тепер	
<i>Територія сучасної Італії</i>	більшість	меншість	більшість	меншість
	<i>Нехристиянські релігії</i>	<i>Християни</i>	<i>Католики</i>	<i>Мусульмани, іудеї, православні, протестанти</i>
Чому? →	<i>Християнство на той час було маловідомою релігією, а його прихильників часто переслідували.</i>		<i>На сьогодні Італія є форпостом католицизму. На її території розташована держава Ватикан.</i>	

Приклад-2

Хто? →	<i>Українці- поляки- євреї</i>			
Де? ↓	Колись (вказати період) <i>30-і рр. ХХ століття</i>		Тепер	
<i>Історичний центр м. Львова</i>	більшість	меншість	більшість	меншість
	<i>Поляки</i>	<i>Євреї, українці</i>	<i>Українці</i>	<i>Росіяни, євреї, поляки</i>
Чому? →	<i>Територія Галичини до 17 вересня 1939 р. входила до складу Речі Посполитої.</i>		<i>Під час Другої світової війни єврейське населення емігрувало або було знищено, у повоєнний період переважну більшість поляків було «евакуйовано» на територію сучасної Польщі.</i>	